

**CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE**

20 juillet 2006

PROJET DE LOI

**portant modification de la loi du
21 novembre 1989 relative à l'assurance
obligatoire de la responsabilité en matière
de véhicules automoteurs**

SOMMAIRE

1. Résumé	3
2. Exposé des motifs	4
3. Avant-projet	11
4. Avis du Conseil d'État n° 39.900/1	13
5. Projet de loi	16
6. Annexe	18

**BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS**

20 juli 2006

WETSONTWERP

**tot wijziging van de wet van
21 november 1989 betreffende de verplichte
aansprakelijkheidsverzekering inzake
motorrijtuigen**

INHOUD

1. Samenvatting	3
2. Memorie van toelichting	4
3. Voorontwerp	11
4. Advies van de Raad van State nr. 39.900/1	13
5. Wetsontwerp	16
6. Bijlage	18

Le Gouvernement a déposé ce projet de loi le 20 juillet 2006.

Le «bon à tirer» a été reçu à la Chambre le 8 août 2006.

De Regering heeft dit wetsontwerp op 20 juli 2006 ingediend.

De «goedkeuring tot drukken» werd op 8 augustus 2006 door de Kamer ontvangen.

<i>cdH</i>	: <i>Centre démocrate Humaniste</i>
<i>CD&V</i>	: <i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
<i>ECOLO</i>	: <i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
<i>FN</i>	: <i>Front National</i>
<i>MR</i>	: <i>Mouvement Réformateur</i>
<i>N-VA</i>	: <i>Nieuw - Vlaamse Alliantie</i>
<i>PS</i>	: <i>Parti socialiste</i>
<i>sp.a - spirit</i>	: <i>Socialistische Partij Anders - Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht.</i>
<i>Vlaams Belang</i>	: <i>Vlaams Belang</i>
<i>VLD</i>	: <i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>

Abréviations dans la numérotation des publications :

<i>DOC 51 0000/000 :</i>	<i>Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
<i>QRVA :</i>	<i>Questions et Réponses écrites</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)</i>
<i>CRABV :</i>	<i>Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</i>
<i>PLEN :</i>	<i>Séance plénière</i>
<i>COM :</i>	<i>Réunion de commission</i>
<i>MOT :</i>	<i>Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)</i>

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :

<i>DOC 51 0000/000 :</i>	<i>Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>
<i>QRVA :</i>	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</i>
<i>CRABV :</i>	<i>Beknopt Verslag (blauwe kaft)</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</i>
<i>PLEN :</i>	<i>Plenum</i>
<i>COM :</i>	<i>Commissievergadering</i>
<i>MOT :</i>	<i>moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)</i>

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

*Commandes :
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be*

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

*Bestellingen :
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : publicaties@deKamer.be*

RÉSUMÉ

Ce projet de loi vise à apporter une modification en ce qui concerne la garantie illimitée en assurance R.C. auto.

Les réassureurs ont annoncé qu'ils ne sont plus pour longtemps prêts à offrir une couverture illimitée en matière de réassurance. Ceci a pour conséquence que les entreprises d'assurance - qui doivent offrir une couverture illimitée en vertu de la législation - vont éprouver des difficultés du moins lors de gros sinistres. L'assureur R.C. auto a, en effet, l'obligation d'indemniser intégralement les victimes alors même qu'il ne peut compter que sur une réassurance limitée.

Le projet de loi maintient la couverture illimitée en ce qui concerne les dommages résultant de lésions corporelles mais crée la possibilité pour les entreprises d'assurance de limiter le dommage matériel à un minimum de 100 millions d'euros par sinistre.

Compte tenu que nous passons d'un système de garantie illimitée à une possibilité de limitation de garantie en ce qui concerne les dommages matériels, la limitation actuelle de couverture à 50 millions de francs (1.239.467.62 euros) est abrogée pour les dommages matériels en incendie et explosion ou occasionnés par un accident non visé par la législation relative à la responsabilité civile dans le domaine de l'énergie nucléaire. La possibilité de limiter la couverture en ce qui concerne les dommages matériels est uniformément fixée à un minimum de 100 millions d'euros.

Le projet de loi est complété par une disposition qui prévoit que l'État est légalement subrogé aux droits des victimes si, sans attendre le paiement volontaire ou forcé de l'assureur, il indemnise celles-ci pour des motifs de solidarité.

SAMENVATTING

Dit wetsontwerp strekt ertoe een wijziging aan te brengen aan de onbeperkte dekking die geldt in de B.A. motorrijtuigenverzekering.

De herverzekeraars hebben aangekondigd niet langer bereid te zijn een onbeperkte herverzekeringsdekking te bieden met als gevolg dat de verzekeringsondernemingen, die krachtens de wet verplicht zijn een onbeperkte dekking te verschaffen, in moeilijkheden dreigen te geraken, althans bij grote schadegevallen. De motorrijtuigenverzekeraar is verplicht de slachtoffers integraal te vergoeden, terwijl hij slechts op een beperkte herverzekeringsdekking kan terugvallen.

Het wetsontwerp behoudt de onbeperkte dekking wat de vergoeding van de schade voortvloeiend uit lichamelijke letsels betreft, maar creëert de mogelijkheid voor de verzekeringsondernemingen om de dekking van de stoffelijke schade te beperken tot minimum 100 miljoen euro per schadegeval.

Aangezien van een systeem van onbeperkte dekking naar een systeem van mogelijke beperkte dekking wordt overgestapt op het vlak van de stoffelijke schade, wordt de bestaande beperking van de dekking tot 50 miljoen frank (1.239.467,62 euro) opgeheven voor de stoffelijke schade veroorzaakt door brand of ontploffing of door een ongeval dat niet door de wetgeving betreffende de aansprakelijkheid op het gebied van de kernenergie wordt gedekt. De mogelijke beperking van de dekking inzake stoffelijke schade wordt uniform bepaald op minimum 100 miljoen euro.

Het wetsontwerp wordt vervolledigd met een bepaling die voorziet dat de Staat wettelijk gesubrogeerd is in de rechten van de slachtoffers wanneer deze, zonder op de vrijwillige of gedwongen betaling door de verzekeraar te wachten, deze om solidariteitsredenen vergoed heeft.

EXPOSÉ DES MOTIFS

Exposé général

MESDAMES, MESSIEURS,

1. Depuis un certain temps, les assureurs sont mis sous pression par les réassureurs et confrontés aux limitations de réassurance préconisées ou déjà effectuées. Les limitations de couverture en réassurance ont bien sûr un impact important sur la couverture que l'assureur est capable d'offrir par la suite.

Les réassureurs ne semblent plus prêts à offrir une réassurance illimitée en ce qui concerne l'assurance R.C. automobile.

Ils éprouvent de plus en plus de difficultés en matière de gestion de risques et d'attribution de capital y afférent. La couverture illimitée en réassurance rend difficile le calcul des exigences en capital par modèles actuariels. Les réassureurs avancent aussi qu'ils ne sont pas en mesure d'assumer des engagements illimités, sachant qu'ils ne disposent que de moyens financiers limités.

La directive 2005/68 du Parlement européen et du Conseil du 16 novembre 2005 concernant la réassurance et modifiant les directives 73/239/CEE et 92/49/CEE du Conseil ainsi que les directives 98/78/CE et 2002/83/CE du Parlement européen et du Conseil nécessite une précision des engagements du réassureur. Ceci implique que la couverture illimitée ne pourra plus être réassurée complètement.

Par ailleurs, les réassureurs subissent une perte de capacité suite à l'augmentation des provisions, la crise boursière ainsi que les événements du et d'après le 11 septembre 2001. (Comité des Assurances de l'OCDE, réunion des 7 et 8 juillet 2004).

2. La disparition de la couverture illimitée en réassurance aura des conséquences pour toutes les branches d'assurance où les assureurs sont obligés d'offrir une garantie illimitée ou supérieure à la couverture disponible sur le marché de réassurance. Les assureurs directs seront obligés de prendre en charge la partie des dommages pour lesquels ils ne trouveront plus de couverture en réassurance. Ce fait ne manquera pas de peser sur leur résultat financier et occasionne une inquiétude d'un point de vue prudentiel. L'atteinte aux

MEMORIE VAN TOELICHTING

Algemene uiteenzetting

DAMES EN HEREN,

1. Sinds enige tijd worden de verzekeraars onder druk gezet door de herverzekeraars en geconfronteerd met voorgenomen en deels reeds doorgevoerde beperkingen van herverzekeringsdekking. Beperkingen in de herverzekeringsdekking hebben vanzelfsprekend een ingrijpende weerslag op de dekking die de verzekeraars verder kunnen aanbieden.

Herverzekeraars blijken niet langer bereid een onbeperkte herverzekering aan te bieden, met name in de B.A.-motorrijtuigenverzekering.

Zij ondervinden immers steeds meer moeite met de risicobeheersing en de ermee gepaard gaande kapitaal-toewijzing in functie van het gedragen risico. Onbeperkte herverzekeringsdekkingen bemoeilijken de berekening van de kapitaalvereisten via actuariële risicomodellen. De herverzekeraars voeren dan ook aan dat zij niet verder in staat zijn onbeperkte dekkingsverbintenissen aan te gaan in de wetenschap dat zij slechts over beperkte financiële middelen beschikken.

De richtlijn 2005/68 van het Europees Parlement en de Raad van 16 november 2005 betreffende herverzekering en houdende wijziging van Richtlijnen 73/239/EEG en 92/49/EEG van de Raad en van Richtlijnen 98/78/EG en 2002/83/EG van het Europees Parlement en de Raad eist een precisering van de verbintenissen van de herverzekeraar. Dit heeft voor gevolg dat onbeperkte dekkingen niet langer meer volledig herverzekerd zullen worden.

Overigens lijden de herverzekeraars aan een capaciteitsverlies ingevolge de verhoging van de reserves, de beurscrisis en de gebeurtenissen van en na 11 september 2001 («Comité des Assurances» van de OESO, vergadering van 7 en 8 juli 2004).

2. De verdwijning van de onbeperkte herverzekeringsdekking zal gevolgen hebben voor alle verzekeringstakken waar de verzekeraars verplicht zijn een onbeperkte of hogere dekking te verschaffen dan de dekking die zij op de herverzekeringsmarkt kunnen bekomen. De rechtstreekse verzekeraars zullen zelf het gedeelte van de schadelast waarvoor zij geen herverzekeringsdekking meer vinden ten laste moeten nemen. Dit zal wegen op hun financiële resultaten en veroorzaakt een ongerustheid vanuit prudentiële hoek. Het aantasten van de fi-

résultats financiers des entreprises d'assurance met en outre les attentes légitimes des assurés en danger.

3. La problématique pour les compagnies d'assurances risque de s'accroître après l'introduction de Solvency II. Si elles doivent continuer à accorder une couverture illimitée tandis que la réassurance devient limitée, les compagnies d'assurances risquent d'être accréditées d'un mauvais rating. En conséquence, elles éprouveront des difficultés à se réassurer. C'est la spirale infernale. D'une part, les compagnies n'obtiennent plus de réassurance illimitée et, d'autre part, parce que de ce fait leur degré de réassurance est insuffisant, les réassureurs sont de moins en moins enclins à leur offrir une réassurance.

Cette problématique est de plus en plus aiguë.

4. Depuis 2004, la CBFA et le Président du Fonds commun de garantie automobile ont insisté pour une prise en charge de la problématique et plaident pour une adaptation de la législation. La CBFA plaide même pour une limitation des dommages, tant matériels que corporels, à un montant global de 200 millions d'euros par sinistre en raison du fait que dans tous les cas, tôt ou tard, la couverture des lésions corporelles devra être limitée.

Lors de sa réunion des 7 et 8 juillet 2004, le Comité des Assurances de l'OCDE a aussi attiré l'attention sur la nécessité d'abandonner le principe de la couverture illimitée en RC auto.

La mise en œuvre d'une possible limitation de couverture en RC auto est devenue une quasi nécessité. Les conditions doivent, dès lors, être créées pour permettre aux assureurs d'honorer leurs engagements à long terme.

Il faut donc réconcilier deux éléments: d'une part, offrir une couverture aussi large que possible qui réponde aux besoins et attentes de l'assuré et d'autre part, tenir compte des possibilités financières des assureurs et réassureurs.

5. En outre, dans la perspective européenne, une limitation de la couverture est peu innovatrice.

La deuxième directive auto du Conseil du 30 décembre 1983 (84/5/CEE) concernant le rapprochement des législations des États membres relatives à l'assurance de la responsabilité civile résultant de la circulation des

nanciële resultaten van de verzekeringsondernemingen brengt bovendien de rechtmatige verwachtingen van de verzekerden in gevaar.

3. De problematiek voor de verzekeringsondernemingen dreigt nog scherper te worden na Solvency II. Indien zij verplicht blijven een onbeperkte dekking te verstrekken, terwijl zij slechts een beperkte herverzekeringsdekking kunnen bekomen, dreigen de verzekeringsondernemingen een slechte rating te bekomen. Bijgevolg zullen zij moeilijkheden ondervinden om nog herverzekerd te worden. Het lijkt op een infernale spiraal: de verzekeringsondernemingen bekomen geen onbeperkte herverzekeringsdekking meer en omdat zij als gevolg hiervan onvoldoende herverzekerd zijn, zijn de herverzekerders hoe langer hoe minder bereid herverzekeringsdekking te verlenen.

De problematiek wordt alsmaar nijpender.

4. De CBFA en de voorzitter van het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds hebben reeds in 2004 aangedrongen op een snelle aanpak van de problematiek en pleiten voor een aanpassing van de wetgeving. De CBFA pleit er zelfs voor zowel de stoffelijke als de lichamelijke schade samen te beperken tot een globaal bedrag van 200 miljoen euro per schadegeval, omdat de lichamelijke schade in ieder geval, vroeg of laat, beperkt zal moeten worden.

Ook het «Comité des Assurances» van de OESO vestigde in zijn vergadering van 7 en 8 juli 2004 de aandacht op de noodzaak af te stappen van het principe van de onbeperkte dekking in de B.A.-auto.

De invoering van een mogelijke beperking van de dekking in de motorrijtuigenverzekering is een noodzakelijkheid geworden. De voorwaarden moeten gecreëerd worden om de verzekeraars in de gelegenheid te stellen hun verbintenissen op lange termijn te eerbiedigen.

De volgende twee elementen moeten verzoend worden: een zo ruim mogelijke dekking verlenen die beantwoordt aan de behoeften en verwachtingen van de verzekerden enerzijds, en rekening houden met de financiële mogelijkheden van de verzekeraars en de herverzekerders anderzijds.

5. Een beperking van de dekking is in een Europees perspectief overigens weinig innovatief.

De tweede richtlijn motorrijtuigen van de Raad van 30 december 1983 (84/5/EEG) inzake de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der Lidstaten betreffende de verzekering tegen de wettelijke aansprakelijk-

véhicules automoteurs prévoyait déjà la possibilité de limiter la couverture tant pour les dommages matériels que pour les lésions corporelles. (article 1.2 de la directive) La couverture minimale de la deuxième directive a été réexaminée dans le cadre de la cinquième directive. Cette directive prévoit pour les dommages corporels une couverture minimale par victime d'un million d'euros ou de cinq millions d'euros par sinistre, quel que soit le nombre de victimes. Pour les dommages matériels, le montant minimum est fixé à un million d'euros par accident, indépendamment du nombre de victimes.

La Belgique et le Luxembourg sont les seuls États membres de l'Union européenne à connaître encore une couverture d'assurance illimitée tant pour le corporel que le matériel. Dans d'autres États membres de l'Union, les couvertures afférentes aux dommages matériels varient de 100.000 euros (Espagne et Grèce) à 3,3 millions d'euros (Finlande).

6. Après concertation, il est apparu que la problématique de la couverture illimitée au niveau de la réassurance est ressentie comme plus aiguë au niveau du dommage matériel qu'au niveau du dommage corporel. Au niveau des dommages matériels, il peut effectivement y avoir un effet boule de neige: une simple tôle froissée peut conduire à une fuite occasionnant des dommages environnementaux imprévisibles et considérables.

Dans ce projet, il est dès lors laissé aux entreprises d'assurance la liberté de limiter la couverture matérielle à un montant minimum de 100 millions d'euros par sinistre. Il n'est, par contre, pas touché à la garantie illimitée en ce qui concerne les lésions corporelles. Le projet de loi suit sur ce point l'avis unanime de la Commission des Assurances du 28 janvier 2005. (DOC. C/2004/4, p. 6-7)

7. Concernant l'éventuelle limitation de couverture en ce qui concerne les dommages matériels, il a résolulement été opté pour une couverture élevée d'un minimum de 100 millions d'euros. Ce montant dépasse l'intervention individuelle des assureurs pour les sinistres les plus lourds qui se sont réalisés ces dernières années en Europe.

– France: sinistre du tunnel du Mont Blanc, indemnité d'assurance totale de 89.804.610 euros;

heid waartoe de deelneming aan het verkeer van motorrijtuigen aanleiding kan geven (84/5/EEG) voorziet in de mogelijkheid om de dekking geboden zowel inzake lichamelijke letsel als stoffelijke schade te beperken (art. 1.2 van de richtlijn). De door de tweede richtlijn voorziene minimum dekkingen werden onlangs opgetrokken door de vijfde richtlijn motorrijtuigen. Die richtlijn voorziet voor lichamelijke letsel een minimum dekking van 1 miljoen euro per slachtoffer of van 5 miljoen euro per ongeval ongeacht het aantal slachtoffers. Voor stoffelijke schade wordt een minimumdekking van 1 miljoen euro per ongeval, ongeacht het aantal slachtoffers, voorgeschreven.

België en Luxemburg zijn de enige Lidstaten in de Europese Unie die alsnog een onbeperkte verzekeringsdekking kennen zowel voor stoffelijke als lichamelijke schade. In de andere Lidstaten van de Unie variëren de beperkingen met betrekking tot de dekking van de stoffelijke schade van 100.000 euro (Spanje en Griekenland) tot 3,3 miljoen euro (Finland).

6. Overleg heeft uitgewezen dat de problematiek van de onbeperkte dekking op het niveau van de herverzekeraars als het meest prangend wordt ervaren op het vlak van de stoffelijke schade en minder op het vlak van de schade voortvloeiend uit lichamelijke letsels. Inzake stoffelijke schade kan zich immers een sneeuwbaaleffect voordoen, waarbij een oorspronkelijk eenvoudige bliksschade, die een lek veroorzaakt, uitgroeit tot een niet te overziene en aanzienlijke milieuschade.

In dit wetsontwerp wordt daarom aan de verzekeringsondernemingen de vrijheid gelaten de dekking van de stoffelijke schade te beperken tot minimum 100 miljoen euro per schadegeval. Aan de onbeperkte dekking van de schade voortvloeiend uit lichamelijke letsels wordt niet geraakt. Het wetsontwerp volgt op dat vlak het eenparig advies van 28 januari 2005 van de Commissie voor Verzekeringen (DOC. C/2004/4, p. 6-7).

7. Wat de mogelijke dekkingsbeperking van de stoffelijke schade betreft, werd resoluut gekozen voor een hoge dekking van minimum 100 miljoen euro. Dit bedrag overtreft de tussenkomst van de individuele verzekeraars in de zwaarste schadegevallen die zich in de laatste jaren in Europa hebben voorgedaan:

– Frankrijk: ongeval in de Mont Blanc-tunnel: totale verzekeringsvergoeding 89.804.610 euro;

– Angleterre: sinistre de Selby (2001), indemnité d'assurance totale de 71.273.500 euros;

– Autriche: tunnel du Tauern (1999), indemnité d'assurance totale de 28.509.400 euros;

– Belgique: sinistre suite à une fuite d'acide hydrochlorique (1992), indemnité d'assurance totale de 24.232.990 euros;

– Allemagne: Herborn (1987), indemnité d'assurance totale de 9.978.290 euros.

L'intérêt des assurés est donc suffisamment garanti par une couverture minimale de 100 millions d'euros par sinistre. La même chose vaut pour les assureurs qui auront ainsi la certitude de pouvoir obtenir la couverture appropriée en réassurance.

De plus, chaque assureur est placé devant ses responsabilités. Ce système est préférable à un système graduel avec une limite pour l'assureur individuel, avec ensuite une limite au niveau du marché et finalement une garantie étatique pour les éventuels dommages supérieurs à la limite du marché.

L'objection à un tel système réside tout d'abord dans la limitation portée à la responsabilité de l'assureur individuel laquelle est limitée à un montant relativement faible. (la Commission des Assurances proposait 5 millions d'euros comme limite par assureur). En second lieu, au-delà de ce montant – donc pour les gros sinistres –, une solidarité entre tous les assureurs RC auto serait mise en place par la loi et la charge «sinistres» serait répartie entre tous les assureurs pratiquant la RC automobile en Belgique en fonction de leur part du marché et ce, lorsque le sinistre est supérieur à 5 millions d'euros. Or, l'on ne voit pas clairement pourquoi le passage d'un système de garantie illimitée à un système de garantie limitée exigerait davantage de solidarité entre assureurs. Au contraire, une solidarité obligatoire implique moins de concurrence, ce qui en principe n'est pas favorable au consommateur, preneur d'assurance ou assuré.

8. Enfin, il est posé la question de savoir dans quelle mesure une limitation de la couverture d'assurance induit une diminution de la responsabilité.

Il faut y répondre négativement. La limitation de la garantie n'implique pas nécessairement une limitation de la responsabilité. Ces deux aspects peuvent être tenus séparés. On pense notamment à l'éventuelle limitation de garantie qui est offerte dans l'assurance

– Engeland: ongeval in Selby (2001): totale verzekeringsvergoeding 71.273.500 euro;

– Oostenrijk: Tauern-tunnel (1999): totale verzekeringsvergoeding 28.509.400 euro;

– België: ongeval ingevolge een lek van waterstofchloride (1992): totale verzekeringsvergoeding 24.232.990 euro;

– Duitsland: Herborn (1987): totale verzekeringsvergoeding 9.978.290 euro.

De belangen van de verzekerden worden aldus door een minimumdekking van 100 miljoen euro per schadegeval in voldoende mate gevrijwaard. Hetzelfde geldt voor de verzekeraars, die thans de zekerheid hebben de nodige herverzekeringsdekking te bekomen.

Bovendien wordt elke verzekeraar voor zijn verantwoordelijkheid geplaatst. Dit systeem is te verkiezen boven een trapsgewijs systeem waarbij gewerkt wordt met een limiet voor de individuele verzekeraar, vervolgens met een marktlimiet en, tenslotte, met een staatswaarborg voor de eventuele schade boven de marktlimiet.

Het bezwaar tegen een dergelijk trappensysteem is, ten eerste, dat de responsabilisering van de individuele verzekeraar beperkt wordt tot een relatief laag bedrag. (de Commissie voor Verzekeringen stelt voor de individuele limiet per verzekeraar vast te stellen op 5 miljoen euro). Ten tweede, boven dit bedrag – dus voor de grote schadegevallen – zou een solidariteit gelden tussen het geheel van de motorrijtuigenverzekeraars die door de wet wordt ingesteld: de schadelast boven de individuele limiet van 5 miljoen euro wordt ten laste genomen door het geheel van de in België opererende motorrijtuigenverzekeraars in functie van hun marktaandeel. Welnu, het is niet duidelijk waarom de overgang van een stelsel van onbeperkte dekking naar een stelsel van beperkte dekking meer solidariteit tussen verzekeraars vereist. Integendeel, verplichte solidariteit betekent overigens minder concurrentie, wat in beginsel nadelig is voor de consument, verzekeringnemer of verzekerde.

8. Tenslotte is de vraag gerezen in welke mate een beperking van de verzekeringsdekking tot een beperking van de aansprakelijkheid dient te leiden.

Het antwoord luidt ontkennend. De beperking van de verzekeringsdekking impliceert niet noodzakelijkerwijze een beperking van de aansprakelijkheid. De twee zaken kunnen van elkaar gescheiden worden gehouden. Men denkt ondermeer aan de mogelijke beperkingen in

RC familiale, laquelle n'a aucune influence sur la responsabilité (illimitée) qu'encourt l'assuré en application des règles du Code civil (art. 1382 et suivants du C.c.)

De plus, l'introduction d'une limitation de la responsabilité pourrait induire une discrimination entre les différentes catégories de victimes suivant qu'elles sont victimes d'un accident de la circulation ou non. (voir avis de la Commission des Assurances du 28 janvier 2005, p. 5) Le projet suit sur ce point l'avis de Commission des Assurances auquel s'est ralliée la CBFA. Il n'y a donc pas de limitation de responsabilité introduite.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Article 1er

Cet article n'appelle aucun commentaire.

Art. 2

La couverture des lésions corporelles reste illimitée mais, suivant en cela l'avis de la CBFA, il est laissé la possibilité au Roi de limiter la garantie en ce qui concerne les lésions corporelles si la nécessité s'en fait sentir en raison de la législation européenne. La CBFA pense qu'il faut laisser la possibilité au Roi de limiter, à terme, la couverture des lésions corporelles.

L'assureurs RC auto est libre de limiter la couverture des dommages matériels à un montant qui ne peut être inférieur 100 millions d'euros par sinistre.

Il n'existe aucune obligation pour l'assureur de limiter sa garantie en telle sorte que la concurrence entre les entreprises d'assurance peut jouer.

Cette liberté est nécessaire pour garantir la conformité de cette réglementation avec le droit européen de la concurrence et le principe de libre prestation de services. La Commission des Assurances attire, à bon droit, l'attention dans son avis (p. 8 et 10) sur la réglementation européenne en matière de libre concurrence et de

de dekking die geboden wordt door de gezins-aansprakelijkheidsverzekering (de familiale), welke beperkingen zonder invloed zijn op de (integrale) aansprakelijkheid die de verzekerde oploopt krachtens de regels van het Burgerlijk Wetboek.(art. 1382 e.v. BW).

Bovendien dreigt de invoering van een beperking van de aansprakelijkheid aangemerkt te worden als een moeilijk te rechtvaardigen discriminatie tussen de verschillende categorieën van slachtoffers naargelang zij het slachtoffer zijn van een verkeersongeval of niet (zie advies Commissie voor Verzekeringen 28 januari 2005, p. 5). Het wetsontwerp volgt ten deze het advies van de Commissie, waarbij de CBFA zich aangesloten heeft. Er wordt geen aansprakelijkheidsbeperking ingevoerd.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen bijzondere commentaar.

Art. 2

De dekking van de lichamelijke schade blijft onbeperkt, maar, ingaand op het advies van de CBFA, wordt de Koning bevoegd gemaakt om eventueel ook beperkingen in te voeren wat de dekking van de lichamelijke schade betreft wanneer zich de noodzaak hiertoe zou opdringen, voortvloeiend uit Europese regelgeving. De CBFA is van oordeel dat de mogelijkheid gecreëerd moet worden om op termijn de dekking van de lichamelijke schade aan beperkingen te onderwerpen.

De B.A.-motorrijtuigenverzekeraar is voortaan vrij de dekking van de stoffelijke schade te beperken tot een bedrag dat niet lager mag liggen dan 100 miljoen euro per schadegeval.

Het is geen verplichting voor de verzekeraar om zijn waarborg te beperken, zodat de mededinging tussen de verzekeringsondernemingen kan spelen.

Deze vrijheid garandeert de verenigbaarheid van de regeling met het Europese mededingingsrecht en met het beginsel van de vrije dienstverlening. De Commissie voor Verzekeringen vestigde in haar advies (p. 8 en 10) er terecht de aandacht op dat de Europese regelgeving op het vlak van de vrije mededinging en de vrije

libre prestation de services et doute que la législation belge puisse interdire aux entreprises d'assurances établies dans un autre État membre d'offrir des garanties plus élevées.

L'obligation d'offrir une garantie pour un montant minimum de 100 millions d'euros est vraisemblablement suffisante pour couvrir les droits des victimes et l'intérêt des assurés. Jusqu'à présent, aucun sinistre en R.C. auto n'a dépassé le montant minimum proposé par le projet.

Les limitations de garantie introduites par les paragraphes 2 et 3 de l'article 3, alinéa 2, sont abrogés. Cela concerne les limitations de garantie en dommages matériels occasionnés par l'incendie et l'explosion, les dommages qui constituent une conséquence des cas prévus à l'article 8 de la loi (organisation de courses ou de concours de vitesse, de régularité ou d'adresse au moyen de véhicules automoteurs) et les dommages matériels qui ne sont pas couverts par la loi du 22 juillet 1985 sur la responsabilité civile dans le domaine de l'énergie nucléaire et qui résulte d'un accident nucléaire au sens de l'article 1, a), i) du Traité de Paris du 29 juillet 1960. Ces limitations n'ont plus aucune raison d'exister eu égard à la possibilité générale de limiter la couverture en dommage matériel.

Par contre, le 1er alinéa du § 3 de l'article 3 reste inchangé. En effet, la responsabilité légale afférente à l'énergie nucléaire résulte directement d'un ensemble de traités internationaux et il ne semble pas de bon aloi d'y faire interférer l'application de la loi du 21 novembre 1989 avec l'application d'un certain nombre de mécanismes internationaux d'indemnisation. Ceci a pour conséquence qu'aussitôt qu'un dommage peut être classé comme relevant de la réglementation afférente à la responsabilité nucléaire, la loi du 21 novembre 1989 ne trouve plus à s'appliquer.

De surcroît, il a été précisé que lorsqu'un assureur opte pour une limitation de garantie des dommages matériels, cette limitation vaut par sinistre et par contrat d'assurance impliqué et non par victime ou par année d'assurance.

La limitation par sinistre semble la plus indiquée pour répondre au but poursuivi par ce projet de loi à savoir couvrir les gros sinistres tout en permettant une couverture en réassurance.

Enfin, est introduite l'indexation quinquennale automatique des montants prévus à l'article 3 de la loi.

dienstverlening wellicht niet toelaat om verzekeringsondernemingen, die in een andere Lidstaat gevestigd zijn, te verbieden hogere dekkingen aan te bieden dan degene die de Belgische nationale wet vooropstelt.

De verplichting een minimumdekking van 100 miljoen euro te eerbiedigen vrijwaart genoegzaam de rechten van de slachtoffers en de belangen van de verzekerden. Tot op heden heeft zich geen schadegeval in B.A.-motorrijtuigen voorgedaan waarvan de omvang deze minimumdekking overtrof.

De dekkingsbeperkingen ingesteld door de paragrafen 2 en 3 van het huidig artikel 3, tweede lid worden opgeheven. Het betreft de beperkingen van de dekking van de stoffelijke schade veroorzaakt door brand of ontploffing, de schade die het gevolg is van gevallen bedoeld in artikel 8 van de wet (snelheids-, regelmatigheids- of behendigheidsritten of -wedstrijden voor motorrijtuigen) en de stoffelijke schade die niet gedekt wordt door de wet van 22 juli 1985 op het gebied van de kernenergie en voortkomt uit of het gevolg is van een kernongeval in de zin van artikel 1, a), i) van het Verdrag van Parijs van 29 juli 1960. Deze beperkingen hebben geen reden van bestaan meer gelet op de algemeen mogelijke beperking van de dekking inzake stoffelijke schade.

Daarentegen blijft het eerste lid van § 3 van artikel 3 ongewijzigd behouden. Inderdaad de wettelijke aansprakelijkheid op het gebied van de kernenergie vloeit rechtstreeks voort uit een aantal internationale verdragen en het lijkt niet raadzaam de toepassing van de wet van 21 november 1989 te laten interfereren met de toepassing van bepaalde internationaal afgesproken vergoedingsmechanismen. Dit heeft tot gevolg dat zodra een schade kan geklasseerd worden als vallende onder de wetgeving inzake nucleaire aansprakelijkheid, de wet van 21 november 1989 ophoudt uitwerking te hebben.

Verder dient erop gewezen te worden dat wanneer een verzekeraar voor een beperking van de dekking van de stoffelijke schade opteert, deze beperking wel degelijk per schadegeval en per betrokken verzekeringsovereenkomst geldt en niet per slachtoffer of per verzekeringsjaar.

De beperking per schadegeval lijkt het meest geschikt om te beantwoorden aan het doel van het wetsontwerp, namelijk het hoofd te bieden aan zware schadegevallen en hiervoor herverzekerd te kunnen worden.

Tenslotte wordt de automatische indexering om de vijf jaar van de in artikel 3 van de wet genoemde bedragen ingevoerd.

Art. 3

Cette disposition prévoit que l'État est légalement subrogé dans les droits des personnes lésées si, sans attendre le paiement volontaire ou forcé de l'assureur, il indemnise celles-ci pour des motifs de solidarité.

Le libellé de cet article est similaire à l'article 41 de la loi du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre lequel a trait à la subrogation de l'assureur.

Entrée en vigueur

En l'absence de disposition particulière, la loi entre en vigueur 10 jours après sa publication au Moniteur belge.

Compte tenu du fait que l'assureur est libre de limiter ou non la couverture des dommages matériels, il appartient à chaque assureur individuel de décider s'il le fait et dans quelle mesure, dans le respect des dispositions légales et contractuelles qui régissent les modifications des conditions d'assurance.

Voici, Mesdames et Messieurs, la portée du projet que le Gouvernement a l'honneur de soumettre à votre approbation.

La vice-premier ministre et ministre de la Justice,

Laurette ONKELINX

Le ministre de l'Economie,

Marc VERWILGHEN

Art. 3

Deze bepaling schrijft voor dat de Staat van rechtswege gesubrogeerd wordt in de rechten van de benadeelden, indien de Staat de benadeelden om solidariteitsredenen schadeloos stelt alvorens de verzekeraar tot vrijwillige of gedwongen betaling overgaat.

De lay-out van dit artikel lijkt op artikel 41 van de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst dat betrekking heeft op de subrogatie van de verzekeraar.

Inwerkingtreding

Bij gebreke aan een bijzondere bepaling, treedt de wet in werking 10 dagen na de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad.

Aangezien aan de verzekeraars de vrijheid wordt gelaten om hun dekking voor de stoffelijke schade al dan niet te beperken, komt het aan elke individuele verzekeraar toe te beslissen hoe en in welke mate hij van deze vrijheid zal gebruik maken met eerbiediging van de wettelijke en contractuele voorschriften die de wijziging van de verzekeringsvoorwaarden regelen.

Dit is Dames en Heren, de strekking van het wetsontwerp dat de Regering de eer heeft aan uw goedkeuring voor te leggen.

De vice-eerste minister en minister van Justitie,

Laurette ONKELINX

De minister van Economie,

Marc VERWILGHEN

AVANT-PROJET DE LOI

soutmis à l'avis du Conseil d'État

Avant-projet de loi modifiant la loi du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs**Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

L'article 3 de la loi du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs est modifié comme suit:

1° Le § 2 est remplacé par le paragraphe suivant:

«§ 2. En ce qui concerne les dommages résultant des lésions corporelles, la garantie est illimitée.

Toutefois, le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des Ministres, autoriser la limitation de la garantie en matière de dommages résultant de lésions corporelles à un montant qui ne peut être inférieur à 100 millions d'euros par sinistre.

En ce qui concerne les dommages matériels, la couverture peut être limitée à un montant qui ne peut être inférieur à 100 millions d'euros par sinistre.»

2° Le § 3, alinéa 2, est abrogé.

3° Le § 4 est remplacé par le paragraphe suivant:

«§ 4. Tous les cinq ans, les montants visés aux paragraphes précédents sont adaptés à l'évolution de l'indice des prix à la consommation de Royaume. La première révision a lieu le 1er janvier 2011, l'indice de base étant celui de décembre 2005 (base 2004=100)».

Art. 3

L'article 5 de la même loi, abrogé par la loi du 22 août 2002, est rétabli dans la rédaction suivante:

«Art. 5. Sans préjudice de l'application du Chapitre III, l'État qui a payé l'indemnité, est subrogé à concurrence du montant de celle-ci, dans les droits et actions de la personne lésée contre l'assureur.

VOORONTWERP VAN WET

onderworpen aan het advies van de Raad van State

Voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen**Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 3 van de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° § 2 wordt vervangen als volgt:

«§ 2. Voor schade voortvloeiend uit lichamelijke letsels is de dekking onbeperkt.

Evenwel kan de Koning, bij een in Ministerraad overlegd besluit, toelaten de waarborg met betrekking tot de schade voortvloeiend uit lichamelijke letsels te beperken tot een bedrag per schadegeval dat niet lager mag liggen dan 100 miljoen euro.

Voor stoffelijke schade kan de dekking beperkt worden tot een bedrag dat niet lager mag liggen dan 100 miljoen euro per schadegeval.»

2° § 3, tweede lid, wordt geschrapt.

3° § 4 wordt vervangen als volgt:

«§ 4. De in de voorgaande paragrafen bedoelde bedragen worden om de vijf jaar automatisch aangepast aan het indexcijfer der consumptieprijzen van het Rijk. De eerste aanpassing vindt plaats op 1 januari 2011, met als basis het indexcijfer van december 2005 (basis 2004=100)».

Art. 3

Artikel 5 van dezelfde wet, opgeheven bij de wet van 22 augustus 2002, wordt hersteld in de volgende lezing:

«Art. 5. Onverminderd de toepassing van Hoofdstuk III, treedt de Staat die de schadevergoeding heeft betaald, ten belope van het bedrag van die vergoeding in de rechten en de rechtsoverdrachten van de benadeelde tegen de verzekeraar.

Si par le fait de la personne lésée, la subrogation ne peut plus produire ses effets en faveur de l'État, celui-ci peut lui réclamer la restitution de l'indemnité versée dans la mesure du préjudice subi.

La subrogation ne peut nuire à la personne lésée qui n'aurait été indemnisée qu'en partie. Dans ce cas, elle peut exercer ses droits, pour ce qui lui reste dû, de préférence à l'État.»

Indien door toedoen van de benadeelde de indeplaatsstelling geen gevolg kan hebben ten voordele van de Staat, kan deze van hem de terugbetaling vorderen van de betaalde schadevergoeding in de mate van het geleden nadeel.

De indeplaatsstelling mag de begunstigde, die slechts gedeeltelijk vergoed is niet benadelen. In dat geval kan hij zijn rechten uitoefenen voor hetgeen hem nog verschuldigd is bij voorrang boven de Staat.»

AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT

N° 39.900/1

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre de l'Économie, le 15 février 2006, d'une demande d'avis, dans un délai de trente jours, sur un avant-projet de loi «modifiant la loi du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs», a donné le 9 mars 2006 l'avis suivant:

PORTÉE DE L'AVANT-PROJET DE LOI

L'avant-projet de loi soumis pour avis entend modifier l'article 3 de la loi du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs en prévoyant la possibilité pour les entreprises d'assurances de limiter la couverture des dommages matériels à un montant qui ne peut être inférieur à 100 millions d'euros par sinistre et en supprimant les exceptions que cette disposition avait prévues à ce jour (article 2 du projet).

Par ailleurs, le projet instaure un régime de subrogation de plein droit de l'État dans les droits des personnes lésées, dans la mesure où il leur a payé une indemnité (article 5 en projet de la loi du 21 novembre 1989 - article 3 du projet).

EXAMEN DU TEXTEArticle 2

1. Dans un souci de précision, on écrira à l'article 3, § 2, alinéa 2, en projet, de la loi du 21 novembre 1989: «Toutefois, le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, autoriser les entreprises d'assurances à limiter la garantie ...».

2. En vue d'améliorer l'uniformité rédactionnelle ⁽¹⁾, on écrira à la fin du texte néerlandais de l'article 3, § 2, alinéa 2, en projet, de la loi du 21 novembre 1989: «... te beperken tot een bedrag dat niet lager mag liggen dan 100 miljoen euro per schadegeval».

3. Dans le texte néerlandais de l'article 2, 2°, du projet, on remplacera le mot «geschrapt» par le mot «opgeheven».

4. Dans le texte néerlandais de l'article 3, § 4, en projet, de la loi du 21 novembre 1989 (article 2, 3°, du projet), on supprimera le mot «automatisch».

¹ Voir la formulation de l'article 3, § 2, alinéa 3, en projet, de la loi du 21 novembre 1989 et le texte français de l'article 3, § 2, alinéas 2 et 3, en projet.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

NR. 39.900/1

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 15 februari 2006 door de Minister van Economie verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van wet «tot wijziging van de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen», heeft op 9 maart 2006 het volgende advies gegeven:

STREKKING VAN HET VOORONTWERP VAN WET

Het om advies voorgelegde voorontwerp van wet strekt ertoe artikel 3 van de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen te wijzigen door ten aanzien van verzekeringsondernemingen de mogelijkheid in te schrijven om de dekking voor stoffelijke schade te beperken tot een bedrag dat niet lager mag zijn dan 100 miljoen euro per schadegeval, en de uitzonderingen waarin die bepaling in dat verband tot op heden voorzag, op te heffen (artikel 2 van het ontwerp).

Daarnaast bevat het ontwerp een regeling van subrogatie van rechtswege van de Staat in de rechten van de benadeelden indien de Staat aan deze laatsten schadevergoeding heeft betaald (ontworpen artikel 5 van de wet van 21 november 1989 artikel 3 van het ontwerp).

ONDERZOEK VAN DE TEKSTArtikel 2

1. Ter wille van de duidelijkheid schrijve men in het ontworpen artikel 3, § 2, tweede lid, van de wet van 21 november 1989: «Evenwel kan de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de verzekeringsondernemingen toelaten ...».

2. Met het oog op een meer eenvormige redactie ⁽¹⁾ schrijve men aan het einde van de Nederlandse tekst van het ontworpen artikel 3, § 2, tweede lid, van de wet van 21 november 1989: «... te beperken tot een bedrag dat niet lager mag liggen dan 100 miljoen euro per schadegeval».

3. In de Nederlandse tekst van artikel 2, 2°, van het ontwerp moet het woord «geschrapt» worden vervangen door het woord «opgeheven».

4. In de Nederlandse tekst van het ontworpen artikel 3, § 4, van de wet van 21 november 1989 (artikel 2, 3°, van het ontwerp), kan het woord «automatisch» worden geschrapt.

⁽¹⁾ Zie de redactie van het ontworpen artikel 3, § 2, derde lid, van de wet van 21 november 1989 en de Franse tekst van het ontworpen artikel 3, § 2, tweede en derde lid.

Article 3

1. À propos de l'article 5, alinéa 1er, en projet, de la loi du 21 novembre 1989, l'exposé des motifs donne notamment la précision suivante:

«Cette disposition prévoit que l'État est légalement subrogé dans les droits des personnes lésées si, sans attendre le paiement volontaire ou forcé de l'assureur, il indemnise celle-ci pour des motifs de solidarité».

Il ressort de cette précision que la disposition en projet vise un cas spécifique, à savoir celui où l'État a indemnisé «pour des motifs de solidarité» les personnes lésées. Pour une bonne compréhension des dispositions en projet, on peut se demander s'il ne serait pas préférable que le texte de l'article 5, alinéa 1er, en projet, précise qu'il vise, en l'espèce, le cas où l'État a payé une indemnité pour des motifs de solidarité. En effet, la formulation actuelle de l'article 5, alinéa 1er, en projet, donne à penser que le paiement d'une indemnité par l'État est courant et constitue la règle.

En outre, toujours par souci de précision, on pourrait envisager - à l'instar de l'exposé des motifs - de mentionner expressément à l'article 5, alinéa 1er, en projet, que l'État a payé l'indemnité «sans attendre le paiement volontaire ou forcé de l'assureur».

Enfin, les mots «l'État qui a payé l'indemnité», figurant à l'article 5, alinéa 1er, en projet, sont trop larges, dès lors que, de toute évidence, l'État peut n'avoir payé qu'une partie de l'indemnité. On pourrait donc envisager d'écrire, par exemple, «l'État qui a indemnisé en tout ou en partie la personne lésée» au lieu de «l'État qui a payé l'indemnité». Dans ce cas, on écrira dans la suite de l'alinéa en projet «à concurrence du montant de cette indemnité» au lieu de «à concurrence du montant de celle-ci».

2. La lisibilité de l'article 5, alinéa 2, en projet, de la loi du 21 novembre 1989 y gagnerait si les mots «celui-ci peut lui réclamer» étaient remplacés par les mots «celui-ci peut réclamer à la personne lésée».

3. Dans le texte néerlandais de l'article 5, alinéa 3, en projet, de la loi du 21 novembre 1989, on remplacera le mot «begunstigde» par le mot «benadeelde», dès lors que ce mot est également utilisé dans les alinéas précédents et qu'un manque d'uniformité terminologique nuit à la sécurité juridique.

Artikel 3

1. De memorie van toelichting verduidelijkt met betrekking tot het ontworpen artikel 5, eerste lid, van de wet van 21 november 1989, onder meer wat volgt:

«Deze bepaling schrijft voor dat de Staat van rechtswege gesubrogeerd wordt in de rechten van de benadeelden indien de Staat de benadeelden om solidariteitsredenen schadeloos stelt alvorens de verzekeraar tot vrijwillige of gedwongen betaling overgaat».

Deze verduidelijking doet ervan blijken dat in de ontworpen bepaling een specifiek geval wordt beoogd, namelijk dat waarin de Staat «om solidariteitsredenen» tot een schadeloosstelling van de benadeelden is overgegaan. Vraag is of, ter wille van een goed begrip van de ontworpen regeling, in de tekst van het ontworpen artikel 5, eerste lid, niet best wordt geëxpliciteerd dat ter zake het geval wordt beoogd waarin de Staat tot een schadevergoeding is overgegaan om solidariteitsredenen. Zoals het ontworpen artikel 5, eerste lid, nu is geredigeerd, lijkt het er immers op dat een schadevergoeding door de Staat courant is en de regel uitmaakt.

Voorts kan, steeds ter wille van de duidelijkheid, worden overwogen om - zoals in de memorie van toelichting gebeurt - in het ontworpen artikel 5, eerste lid, uitdrukkelijk te vermelden dat de Staat de schadevergoeding heeft betaald «alvorens de verzekeraar tot vrijwillige of gedwongen betaling overgaat».

Tot slot zijn de woorden «de Staat die de schadevergoeding heeft betaald», in het ontworpen artikel 5, eerste lid, te ruim aangezien de Staat uiteraard ook slechts een gedeelte van de schadevergoeding kan hebben betaald. Derhalve kan bijvoorbeeld worden overwogen te schrijven «de Staat die de benadeelde geheel of gedeeltelijk schadeloos heeft gesteld» in plaats van «de Staat die de schadevergoeding heeft betaald». In dat geval schrijft men verder in het ontworpen lid «ten belope van het bedrag van die schadeloosstelling» in plaats van «ten belope van het bedrag van die vergoeding».

2. Het zou de leesbaarheid van het ontworpen artikel 5, tweede lid, van de wet van 21 november 1989 ten goede komen indien de woorden «kan deze van hem» worden vervangen door de woorden «kan de Staat van de benadeelde».

3. In de Nederlandse tekst van het ontworpen artikel 5, derde lid, van de wet van 21 november 1989 moet het woord «begunstigde» worden vervangen door het woord «benadeelde» omdat deze laatste term ook wordt gebruikt in de daaraan voorafgaande leden en een gebrek aan terminologische eenvormigheid nefast is voor de rechtszekerheid.

La chambre était composée de

Messieurs

M. VAN DAMME, J. BAERT,	président de chambre,
W. VAN VAERENBERGH, A. SPRUYT, M. TISON,	conseillers d'État, assesseurs de lasection de législation,

Madame

G. VERBERCKMOES,	greffier.
------------------	-----------

Le rapport a été présenté par M. P. DEPUYDT, premier auditeur chef de section f.f.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. M. VAN DAMME.

<i>LE GREFFIER,</i>	<i>LE PRÉSIDENT,</i>
G. VERBERCKMOES	M. VAN DAMME

De kamer was samengesteld uit

de Heren

M. VAN DAMME, J. BAERT,	kamervoorzitter,
W. VAN VAERENBERGH, A. SPRUYT, M. TISON,	staatsraden, assessoren van de afdeling wetgeving,

Mevrouw

G. VERBERCKMOES,	griffier.
------------------	-----------

Het verslag werd uitgebracht door de H. P. DEPUYDT, eerste auditeur-wnd. afdelingshoofd.

<i>DE GRIFFIER,</i>	<i>DE VOORZITTER,</i>
G. VERBERCKMOES	M. VAN DAMME

PROJET DE LOI

ALBERT II, ROI DES BELGES,

A tous, présents et à venir,

SALUT.

Sur la proposition de Notre ministre de l'Economie et de Notre ministre de la Justice,

NOUS AVONS ARRETE ET ARRETONS:

Notre ministre de l'Economie et Notre ministre de la Justice sont chargés, de présenter en Notre nom, aux Chambres législatives et de déposer à la Chambre des représentants le projet de loi dont la teneur suit:

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

L'article 3 de la loi du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs est modifié comme suit:

1° Le § 2 est remplacé par le paragraphe suivant:

«§ 2. En ce qui concerne les dommages résultant des lésions corporelles, la garantie est illimitée.

Toutefois, le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, autoriser les entreprises d'assurances à limiter la garantie en matière de dommages résultant de lésions corporelles à un montant qui ne peut être inférieur à 100 millions d'euros par sinistre.

En ce qui concerne les dommages matériels, la couverture peut être limitée à un montant qui ne peut être inférieur à 100 millions d'euros par sinistre.»

2° Le § 3, alinéa 2, est abrogé.

3° Le § 4 est remplacé par le paragraphe suivant:

WETSONTWERP

ALBERT II, KONING DER BELGEN,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,

ONZE GROET.

Op de voordracht van Onze minister van Economie en Onze minister van Justitie,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ :

Onze minister van Economie en Onze minister van Justitie zijn belast het ontwerp van wet, waarvan de tekst hierna volgt, in Onze naam aan de Wetgevende Kamers voor te leggen en bij de Kamer van volksvertegenwoordigers in te dienen:

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 3 van de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° § 2 wordt vervangen als volgt:

«§ 2. Voor schade voortvloeiend uit lichamelijke letsels is de dekking onbeperkt.

Evenwel kan de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de verzekerings-ondernemingen toelaten de waarborg met betrekking tot de schade voortvloeiend uit lichamelijke letsels te beperken tot een bedrag dat niet lager mag liggen dan 100 miljoen euro per schadegeval.

Voor stoffelijke schade kan de dekking beperkt worden tot een bedrag dat niet lager mag liggen dan 100 miljoen euro per schadegeval.»

2° § 3, tweede lid, wordt opgeheven.

3° § 4 wordt vervangen als volgt:

«§ 4. Tous les cinq ans, les montants visés aux paragraphes précédents sont adaptés d'office à l'évolution de l'indice des prix à la consommation de Royaume. La première révision a lieu le 1er janvier 2011, l'indice de base étant celui de décembre 2005 (base 2004=100)».

Art. 3

L'article 5 de la même loi, abrogé par la loi du 22 août 2002, est rétabli dans la rédaction suivante:

«Art. 5. Sans préjudice de l'application du Chapitre III, l'Etat qui, pour des raisons de solidarité, a indemnisé la personne lésée en tout ou en partie avant que l'assureur procède au paiement volontaire ou forcée, est subrogé à concurrence du montant de cette indemnisation, dans les droits et actions de la personne lésée contre l'assureur.

Si par le fait de la personne lésée, la subrogation ne peut plus produire ses effets en faveur de l'Etat, l'Etat peut réclamer à la personne lésée la restitution de l'indemnité versée dans la mesure du préjudice subi.

La subrogation ne peut nuire à la personne lésée qui n'aurait été indemnisée qu'en partie. Dans ce cas, elle peut exercer ses droits, pour ce qui lui reste dû, de préférence à l'Etat.»

Donné à Bruxelles, le 12 juillet 2006

ALBERT

PAR LE ROI :

La Vice-Premier Ministre et Ministre de la Justice,

Laurette ONKELINX

La Ministre de l'Economie,

Marc VERWILGHEN

«§ 4. De in de voorgaande paragrafen bedoelde bedragen worden om de vijf jaar van rechtswege aangepast aan het indexcijfer der consumptieprijzen van het Rijk. De eerste aanpassing vindt plaats op 1 januari 2011, met als basis het indexcijfer van december 2005 (basis 2004=100)».

Art. 3

Artikel 5 van dezelfde wet, opgeheven bij de wet van 22 augustus 2002, wordt hersteld in de volgende lezing:

«Art. 5. Onverminderd de toepassing van Hoofdstuk III, treedt de Staat die om solidariteitsredenen de benadeelde geheel of gedeeltelijk schadeloos heeft gesteld alvorens de verzekeraar tot vrijwillige of gedwongen betaling overgaat, ten belope van het bedrag van die schadeloosstelling in de rechten en de rechtsvorderingen van de benadeelde tegen de verzekeraar.

Indien door toedoen van de benadeelde de indeplaatsstelling geen gevolg kan hebben ten voordele van de Staat, kan de Staat van de benadeelde de terugbetaling vorderen van de betaalde schadevergoeding in de mate van het geleden nadeel.

De indeplaatsstelling mag de benadeelde, die slechts gedeeltelijk vergoed is niet benadelen. In dat geval kan hij zijn rechten uitoefenen voor hetgeen hem nog verschuldigd is bij voorrang boven de Staat.»

Gegeven te Brussel, 12 juli 2006

ALBERT

VAN KONINGSWEGE :

De Vice-Eerste Minister en Minister van Justitie,

Laurette ONKELINX

De Minister van Economie,

Marc VERWILGHEN

TEXTE DE BASE

Art. 3

§ 2. La garantie doit être illimitée.

En ce qui concerne les dommages matériels provoqués par un incendie ou une explosion, la garantie peut être limitée à une somme de 50 millions de francs par sinistre

Pour les cas prévus à l'article 8, la couverture peut être limitée à cinq cents millions de francs par sinistre.

§ 3. Le présent article n'est pas applicable aux dommages dont la réparation est organisée par la législation relative à la responsabilité civile dans le domaine de l'énergie nucléaire.

En ce qui concerne les dommages matériels non couverts par cette législation et résultant des effets d'un accident nucléaire, au sens de l'article 1er, a), i), de la convention de Paris du 29 juillet 1960, la garantie pourra être limitée à une somme de cinquante millions de francs.

§ 4. Le Roi peut adapter le 1er janvier de chaque année les montants visés aux paragraphes précédents en fonction de l'évolution de l'indice des prix à la consommation du Royaume en prenant comme base l'indice du 1er janvier 1983.

MODIFICATIONS APPORTÉES AU TEXTE DE BASE

Art. 3

§ 2. En ce qui concerne les dommages résultant des lésions corporelles, la garantie est illimitée.

Toutefois, le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des Ministres, autoriser **les entreprises d'assurances à limiter** la garantie en matière de dommages résultant de lésions corporelles à un montant qui ne peut être inférieur à 100 millions d'euros par sinistre.

En ce qui concerne les dommages matériels, la couverture peut être limitée à un montant qui ne peut être inférieur à 100 millions d'euros par sinistre.»

inchangé

abrogé.

§ 4. Tous les cinq ans, les montants visés aux paragraphes précédents sont adaptés à l'évolution de l'indice des prix à la consommation. La première révision a lieu le 1er janvier 2011, l'indice de base étant celui de décembre 2005 (base 1997=100).

BESTAANDE TEKST

Art. 3

§ 2. De dekking moet onbeperkt zijn.

Voor stoffelijke schade, veroorzaakt door brand of ontplofing kan de dekking tot vijftig miljoen frank per schadegeval beperkt worden.

In de gevallen bedoeld in artikel 8, kan de dekking worden beperkt tot vijfhonderd miljoen frank per schadegeval.

§ 3. Dit artikel vindt geen toepassing op schade te vergoeden overeenkomstig de wetgeving betreffende de aansprakelijkheid op het gebied van de kernenergie.

Voor de stoffelijke schade die niet door deze wetgeving gedekt is en voorkomt uit of het gevolg is van een kernongeval in de zin van artikel 1, a), i), van het Verdrag van Parijs van 29 juli 1960, kan de dekking worden beperkt tot vijftig miljoen frank per schadegeval.

§ 4. De Koning kan op 1 januari van elk jaar de in de voorgaande paragrafen bedoelde bedragen aanpassen volgens de ontwikkeling van het indexcijfer der consumptieprijzen van het Rijk, met als basis het indexcijfer van 1 januari 1983.

GEWIJZIGDE TEKST.

Art. 3

§ 2. . Voor schade voortvloeiend uit lichamelijke letsels is de dekking onbeperkt.

Evenwel kan de Koning, **bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de verzekeringsondernemingen** toelaten de waarborg met betrekking tot de schade voortvloeiend uit lichamelijke letsels te beperken **tot een bedrag dat niet lager mag liggen dan 100 miljoen euro per schadegeval**

Voor stoffelijke schade kan de dekking beperkt worden tot een bedrag dat niet lager mag liggen dan 100 miljoen euro per schadegeval.

ongewijzigd

opgeheven

«§ 4. De in de voorgaande paragrafen bedoelde bedragen worden om de vijf jaar automatisch aangepast aan het indexcijfer der consumptieprijzen van het Rijk. De eerste aanpassing vindt plaats op 1 januari 2011, met als basis het indexcijfer van december 2005. (basis 1997=100)».

Art. 5

Sans préjudice de l'application du Chapitre III, l'État qui, **pour des raisons de solidarité, a indemnisé la personne lésée en tout ou en partie avant que l'assureur procède au paiement volontaire ou forcé**, est subrogé à concurrence du montant **de cette indemnisation**, dans les droits et actions de la personne lésée contre l'assureur.

Si par le fait de la personne lésée, la subrogation ne peut plus produire ses effets en faveur de **l'État**, l'État peut réclamer **à la personne lésée** la restitution de l'indemnité versée dans la mesure du préjudice subi.

La subrogation ne peut nuire à la personne lésée qui n'aurait été indemnisée qu'en partie. Dans ce cas, elle peut exercer ses droits, pour ce qui lui reste dû, de préférence à l'État.

Art. 5

Onverminderd de toepassing van Hoofdstuk III, treedt de Staat die **om solidariteitsredenen de benadeelde geheel of gedeeltelijk schadeloos heeft gesteld alvorens de verzekeraar tot vrijwillige of gedwongen betaling overgaat**, ten belope van het bedrag van die **schadeloosstelling** in de rechten en de rechtsvorderingen van de benadeelde tegen de verzekeraar.

Indien door toedoen van de benadeelde de indeplaatsstelling geen gevolg kan hebben ten voordele van de Staat, kan **de Staat van de benadeelde** de terugbetaling vorderen van de betaalde schadevergoeding in de mate van het geleden nadeel.

De indeplaatsstelling mag de **benadeelde**, die slechts gedeeltelijk vergoed is niet benadelen. In dat geval kan hij zijn rechten uitoefenen voor hetgeen hem nog verschuldigd is bij voorrang boven de Staat.»

**Loi portant modification de la loi du
21 novembre 1989 relative à l'assurance
obligatoire de la responsabilité en matière de
véhicules automoteurs**

**Liste des nouvelles dispositions
qui nécessitent un arrêté d'exécution**

Article 3, § 2, alinéa 2.

Toutefois, le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des Ministres, autoriser **les entreprises d'assurances à limiter** la garantie en matière de dommages résultant de lésions corporelles à un montant qui ne peut être inférieur à 100 millions d'euros par sinistre.

**Wet van 21 november 1989 betreffende
de verplichte aansprakelijkheidsverzekering
inzake motorrijtuigen**

**Lijst van nieuwe bepalingen
die een uitvoeringsbesluit vergen**

1. Artikel 3, § 2, tweede lid.

Evenwel kan de Koning, **bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de verzekerings-ondernemingen** toelaten de waarborg met betrekking tot de schade voortvloeiend uit lichamelijke letsels te beperken **tot een bedrag dat niet lager mag liggen dan 100 miljoen euro per schadegeval.**